

Statenbrief

Aan Provinciale Staten

ONDERWERP	Tweede openstellingsbesluit ANLb 2023	TELEFOONNUMMER	+31618581087
DATUM	22-11-2022	E-MAILADRES	Joeri.de.wit@provincie- utrecht.nl
DOCUMENTNUMMER	UTSP-522568655-19683	DOMEIN/OPGAVE	LLO
VAN	Joeri de Wit	TEAM	NEL
NUMMER PS	PS2023RGW	PORTEFEUILLEHOUDER	Sterk
BIJLAGE	1. Tweede openstellingsbesluit agrarisch natuur- en landschapsbeheer 2023		

Geachte dames en heren,

Essentie / samenvatting:

Wij hebben op 30 augustus 2022 het 'Openstellingsbesluit agrarisch natuur- en landschapsbeheer 2023 provincie Utrecht' vastgesteld. Hiermee kregen de zeven Utrechtse agrarische collectieven de mogelijkheid om het bestaande agrarisch natuur- en landschapsbeheer (ANLb) te continueren en uit te breiden. Op landelijk niveau is echter een aantal wijzigingen in de procesplanning van de ANLb-implementatie doorgevoerd. Hiervan hebben wij uw Staten met het 'Memorandum gewijzigde planning implementatie ANLb 2023-2028' van 3 oktober jl. op de hoogte gesteld. Dit tweede openstellingsbesluit is een uitwerking van wat er in het betreffende memorandum beschreven staat.

Inleiding:

In 2016 is een nieuw stelsel voor de subsidiëring van het agrarisch natuur- en landschapsbeheer (ANLb) in werking getreden. Dit is vastgelegd in de Subsidieverordening natuur- en landschapsbeheer provincie Utrecht 2016 (SVNL), die in 2015 door uw Staten is vastgesteld. Op basis van de SVNL zijn eind 2015 subsidies voor ANLb verstrekt aan de zeven agrarische collectieven binnen de provincie Utrecht voor de periode 2016 t/m 2021. In 2021 is deze periode met een jaar verlengd tot en met 2022. Jaarlijks zijn daarnaast gedurende de subsidieperiode door GS op aanvraag de subsidies verhoogd om uitbreidingen van het beheer mogelijk te maken.

Vanaf 2023 start een nieuwe subsidieperiode van zes jaar (2023-2028) voor het ANLb. Op 1 januari 2023 treedt ook het nieuwe Gemeenschappelijk landbouwbeleid (GLB) van de Europese Unie (EU) in werking. Het GLB is voor Nederland landelijk uitgewerkt in het Nationaal Strategisch Plan (GLB-NSP). Het ANLb is een belangrijk onderdeel van het GLB-NSP. Op basis van het GLB-NSP zijn voor de nieuwe subsidieperiode meer middelen beschikbaar voor ANLb, vooral voor weidevogelbeheer om uitvoering te geven aan het Aanvalsplan Grutto. Daarnaast maakt het GLB-NSP het mogelijk, naast de bestaande doelen biodiversiteit en water, ook subsidie te verlenen voor het nieuwe doel klimaat.

Het inhoudelijke toetsingskader voor het verstrekken van subsidies voor ANLb is het Natuurbeheerplan. Dit toetsingskader is voor de nieuwe subsidieperiode herijkt en uitgebreid voor het nieuwe doel klimaat. Voor deze herijking en uitbreiding is in 2021-2022 de 'Visie agrarisch natuurbeheer 2023-2028' opgesteld. De visie is op 11 mei 2022 door uw Staten vastgesteld. De visie is vervolgens verwerkt in het Natuurbeheerplan 2023, dat eveneens op 30 augustus 2022 door ons is vastgesteld. In een aparte statenbrief hebben wij uw Staten hierover geïnformeerd.

Het Openstellingsbesluit agrarisch natuur- en landschapsbeheer 2023 biedt de zeven agrarische collectieven binnen de provincie Utrecht de mogelijkheid subsidie voor ANLb aan te vragen voor de nieuwe subsidieperiode van 2023 t/m 2028 op basis van de SVNL. Het biedt de collectieven de mogelijkheid om het bestaande beheer te continueren en ook uit te breiden. Echter, wegens de bescheiden middelen die de provincie zijn toebedeeld in het GLB, kunnen de collectieven in de komende subsidieperiode niet zoveel uitbreiden als ze zouden willen. Dit is met name het geval in de leefgebieden 'Dooradering' en 'Water'. Hierdoor kunnen collectieven nauwelijks nieuwe deelnemers werven om mee te doen aan het ANLb. Via het Aanvalsplan Grutto is er wel voldoende geld om uit te breiden in het leefgebied Open Grasland.

Vanuit het GLB-NSP zijn extra gelden beschikbaar gesteld voor ANLb, waardoor de beschikbare middelen vanaf 2023 toenemen van circa € 7,5 miljoen naar circa € 10,5 miljoen per jaar. Daarnaast worden de huidige beheertarieven geïndexeerd op basis van berekeningen van RVO. Voor Utrecht komt dit uit op een gemiddelde van circa 23% extra kosten om het huidige beheer voort te zetten. Hiermee nemen de kosten met nog eens circa € 1,7 miljoen toe tot circa € 12,2 miljoen. Het ministerie van LNV heeft toegezegd zich maximaal in te spannen om deze indexeringskosten op zich te nemen.

In het Openstellingsbesluit zijn voor de verschillende doelen (leefgebieden, categorieën) per onderscheiden deelgebied (of cluster van deelgebieden) subsidieplafonds opgenomen. Deze subsidieplafonds zijn in overleg met de collectieven en waterschappen tot stand gekomen. De opgenomen plafonds stellen de collectieven in staat het beheer dat plaatsvindt in de huidige subsidieperiode, voort te zetten en deels uit te breiden. Op basis van het Openstellingsbesluit kunnen subsidies aangevraagd worden van 1 december 2022 t/m 31 december 2022.

Financiële consequenties Openstellingsbesluit ANLb:

De ANLb-periode duurt van 2023 tot en met 2028, dus we stellen de subsidie ook voor 6 jaar open. Het totaalbedrag voor de gehele periode voor de provincie Utrecht komt daarom neer op circa €73,2 miljoen, wat neerkomt op € 12,2 miljoen per jaar. Hiervan dient een bedrag van circa €3,65 miljoen uit provinciale middelen te worden gefinancierd. Daarnaast vindt financiering plaats uit EU-middelen (beschikbaar op basis van het GLB-NSP), rijksmiddelen (voor de indexering van de tarieven) en middelen van de waterschappen (voor de cofinanciering van het agrarisch waterbeheer). De verdeling van de financiën is inzichtelijk gemaakt in tabel 1, onderaan dit hoofdstuk.

Bij de Kadernota 2023-2026 zijn aanvullend middelen beschikbaar gesteld voor het ANLb. Deze zijn verwerkt in de Programmabegroting 2023, die 9 november 2022 door uw Staten is vastgesteld. De Programmabegroting 2023 voorziet voor de jaren 2023 tot en met 2026 in de provinciale middelen voor de openstelling. Omdat de Kadernota een termijn van vier jaar kent en de te verlenen subsidies een looptijd van zes jaar hebben, zullen bij een volgende Kadernota de benodigde middelen voor 2027 en 2028 als 'onvermijdelijke kosten' worden voorgesteld.

Tabel 1 – Overzicht financiën nieuwe subsidieperiode ANLb

Bron	Nationaal voor gehele periode	Per jaar	Aandeel provincie Utrecht (ca. 9%)	Waarvan provinciale middelen (35% provinciale cofinanciering)
GLB-NSP continuering ANLb	€ 400 miljoen	€ 80 miljoen	€ 7,5 miljoen	€ 2,65 miljoen
GLB-NSP uitbreiding	€ 160 miljoen	€ 32 miljoen	€ 3 miljoen	€ 1 miljoen
Indexering, 100 % betaald door Rijk/LNV	€ 108 miljoen	€ 18 miljoen	€ 1,7 miljoen	€ 0
Totaal	€ 668 miljoen	€ 130 miljoen	€ 12,2 miljoen	€ 3,65 miljoen

Vervolgprocedure / voortgang:

Medio december 2022 zullen door de agrarische collectieven subsidieaanvragen/gebiedsaanvragen voor ANLb worden ingediend. Wij zullen hierop, na advisering hierover door de waterschappen over de waterdoelen en RVO over het voldoen aan de EU-vereisten, medio mei 2023 beschikken.

Gedeputeerde Staten van Utrecht,

Voorzitter,
mr. J.H. Oosters

Secretaris,
mr. drs. A.G. Knol-van Leeuwen